

Súd: Okresný súd Michalovce
Spisová značka: 14C/66/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0019205755
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Červeňák
ECLI: ECLI:SK:OSMI:2023:0019205755.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Michalovce, sudca JUDr. Vladimír Červeňák, v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XX, 2/ D. B., E. F., nar. X.XX.XXXX, bytom C. XX, 3/ G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, 4/ I. B., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXX, zastúpená zákonnou zástupkyňou, matkou G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, 5/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXX, zastúpený zákonnou zástupkyňou, matkou G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, 6/ J. B., nar. X.X.XXXX, bytom H. XXX, zastúpený zákonnou zástupkyňou, matkou G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, 7/ D. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, 8/ K. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, 9/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, 10/ J. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, zastúpený zákonným zástupcom A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XX/ 11/ L. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, 12/ K. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XX, XX/ G. M., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXX, 14/ N. M., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXX, všetci právne zastúpení: Mgr. Ernest Vokál, advokát, so sídlom kancelárie Hlavná 61, Prešov, proti žalovaným: 1/ G. L., nar. XX.X.XXXX, bytom O. XXX, právne zastúpený: JUDr. Marián Havrila, advokát, so sídlom kancelárie Michalovce, Nám. Slobody 13, 2/ Allianz – Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Pribinova 19, 811 09 Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 10.000,- eur, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 10.000,- eur, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného.

III. Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni v 3. rade sumu 10.000,- eur, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného.

IV. Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni v 4. rade sumu 15.000,- eur, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného.

V. Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi v 5. rade sumu 15.000,- eur, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného.

VI. Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi v 6. rade sumu 15.000,- eur, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného.

VII. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietá.

VIII. Žalobcovia v 1. až 6. rade majú voči žalovaným v 1. a 2. rade právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré sú im žalovaní v 1. a 2. rade povinní nahradiť spoločne a nerozdielne.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia v 1.až 14.rade sa domáhali od žalovaných v 1. a 2.rade žalobou došlou tunajšiemu súdu dňa 9.9.2019 pre každého žalobcu zaplatať sumu 20.000 Eur, titulom nemajetkovej ujmy.

2. Žalobcovia žalobu odôvodnili tým, že žalobcovia v 1.až 14.rade sú rodičia, manželka, deti, súrodenci a svokrovci nebohého A. B., nar. XX.X.XXXX, ktorý zomrel tragicky na následky dopravnej nehody dňa 17.9.2016. Dňa 17.9.2016 v čase okolo 18.00 hod. riadil žalovaný v 1. rade osobné motorové vozidlo zn. Mercedes Benz C200 CDI, ev. č. K. po ceste č.II/555 v smere od obce Palín na obec P. C., N. K., rýchlosťou 141-144 km/h, pričom sa nevenoval plne riadeniu vozidla a situácii v cestnej premávke a pri prejazde ľavotočivej zákruty v dôsledku rýchlosti vozidla a nezvládnutého smerového ovládania vozidla dostal šmyk, zišiel mimo vozovku vpravo, kde sa s vozidlom viackrát prevrátil a vozidlo zostalo stáť v poli na streche. Pri dopravnej nehode spolujazdec, nebohý A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom H. Q. XXX, N. B. utrpel smrteľné zranenia - mnohopočetné poranenia životne dôležitých orgánov, a to pomliaždenie pľúc, pomliaždenie pečene, natrhnutie steny vzostupnej časti srdcovnice so zakrvácaním do osrdcovníkového vaku a iné zranenia.

3. Žalovaný v 1. rade bol za predmetný skutok právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 4T/85/2017, zo dňa 12.10.2017, v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8To/142/2017, zo dňa 5.3.2018. Poukázal aj na skutočnosť, že žalovaný v 1. rade svojím protiprávnym konaním zasiahol do rodinného života celej rodiny, keďže byť spolu, je pre deti, súrodencov a rodiča základným prvkom rodinného života. Smrť milovaného otca, brata a syna hlboko zasiahla do života žalobcov náhle a nečakane. Stratú blízkej osoby nič nemôže nahradiť a po nečakanej smrti nebohého prežívajú žalobcovia nielen pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, ale aj stratili s ním možnosť viesť súkromný život odo dňa jeho smrti. Medzi žalobcami a nebohým bol silný citový vzťah a blízke rodinné väzby. Smrť milovaného syna, otca a brata žalobcov nastala nepochybne v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného v 1.rade. Následkom uvedeného konania žalovaného v 1. rade je zásah do nemajetkovej sféry žalobcov, a to vo forme nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na intenzitu, povahu, spôsob neoprávneného zásahu, na charakter a rozsah zasiahnutej hodnoty osobnosti, na trvanie a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy, si žalobcovia uplatňujú nemajetkovú ujmu každý zo žalobcov v 1.až 14.rade po 20000 Eur. Poukázali na ust. § 11 OZ, § 13 OZ, § 4 Zákona č. 381/2001 Z.z., ako aj na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/81/2016, zo dňa 16.2.2017, ako aj na rozhodnutie Súdneho dvora EU vo veci C-22/12 Haasová. Ďalej uviedli, že je pasívne legitimovaný, nakoľko vystupuje v predmetnom konaní ako poisťovateľ, ktorý uzatvoril so žalovaným v 1. rade Zmluvu o poistení zodpovednosti č. 8019100519 a v zmysle Zákona o povinnom zmluvnom poistení je preto povinný uhradiť za žalovaného v 1. rade škodu, ktorú spôsobil svojím konaním žalobcom. Zároveň poukázali na uznesenie Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 610/2017-11.

4. Z vyjadrenia žalovaného v 2.rade /čl.45/ súd zistil, že v prvom rade vzniesol námietku absencie aktívnej legitimácie žalobcov pre konanie, kde poukázala, že v zmysle CSP je žaloba procesným úkonom, ktorým sa uplatňuje právo na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného práva, preto sa v žalobe okrem všeobecných náležitostí podania má uviesť označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností a označenie dôkazov na ich preukázanie. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Tieto skutočnosti žalovaná v 2.rade zdôrazňuje preto, že predmetná žaloba tieto náležitosti nespĺňa, nakoľko v tejto absente pripojenie dôkazov preukazujúcich aktívnu legitimáciu všetkých žalobcov pre toto konanie. Zároveň uviedol, že je vylúčené, aby k takto uplatnenému nároku sa mohol žalovaný kvalifikovane vyjadriť. Zároveň s podanou žalobou nesúhlasil, nároky uplatnené žalobou v celom rozsahu rozporuje, a to tak, čo do základu, ako aj čo do výšky z dôvodov, že namieta svoju pasívnu legitimáciu pre toto konanie, nakoľko nie je nositeľom povinností, ktorej splnenia sa žalobcovia v 1.až 14.rade podanou žalobou v konaní domáhajú, nárok žalobcov v 1.až 14.rade považuje za premlčaný, namieta výšku uplatneného nároku ako nedôvodnú a nepreukázanú. K pasívnej legitimácii, k námietke pre toto konanie z dôvodu absencie poistného krytia nárokov uplatnených predmetnou žalobou a z tohto dôvodu žiadal

žalobu voči nemu zamietnuť v celom rozsahu. Poukázal na to, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, resp. rozsah a podmienky tejto zodpovednosti sú upravené zákonom č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Predmetné zmluvné poistenie kryje konkrétne nároky z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Poukázal na ust. § 2 písm. f/, g/ zákona o PZP, § 4 ods. 1 zákona o PZP, § 2 písm. i/ zákona o PZP. Zároveň poukázal k § 4, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky, ktoré sú taxatívne vymedzené v danom ustanovení. Taktiež v ust. 1 tohto ustanovenia sa výslovne uvádza, že poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Zo žiadneho ustanovenia daného zákona č. 381/2001 Z.z. nevyplýva, že by rozsah poistného krytia zahŕňal aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a tento nárok sa v celom zákone ani nespomína. Preto žalovaný v 2.rade ako poisťovateľ, nie je povinný z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla hradiť prípadný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 11 a nasl. OZ, nakoľko tento nárok nie je predmetným poistením krytý. Niet pochyb o tom, že škoda a nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv sú samostatnými inštitútmi slovenského práva, každý z nich má vlastnú a komplexnú právnu ochranu a o ich samostatnosti svedčí aj právna úprava obsiahnutá v ust. § 16 OZ. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/168/2009, kde uviedla, že možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu. Zároveň poukázal, že rozsah poistenia zodpovednosti zakotvuje v § 4, v ktorom však náhrada nemajetkovej ujmy zahrnutá nie je. Ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č.k. 3Cdo/301/2012, zo dňa 31.3.2016, kde dovolací súd v rozhodnutí jednoznačne konštatoval, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených osôb v zmysle ust. § 13 OZ. Taktiež poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č.k. 8Cdo/219/2016, zo dňa 15.5.2017 a rozhodnutie Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 666/2016, ako aj poukázal na rozhodnutie dovolacieho súdu č. 3Cdo/301/2012 z 31.3.2016, na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, rozsudok C-22/12 vo veci Haasová, proti E. A. a H. B., kde podotkol, že s prihliadnutím na vyššie uvedené súdne rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, ako aj na súvisiacu úpravu vnútroštátneho práva je potrebné uviesť, že v súčasnosti platný právny poriadok v sebe umožňuje nárok na nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu. Žalovaný v 2.rade poukazuje na rôznorodosť rozhodnutí súdov, všetkých stupňov, zastáva názor, že slovenská právna úprava dôsledne rozlišuje medzi škodou podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka a nemajetkovou ujmou podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, takže z hľadiska odškodniteľnosti ujmy poisťovateľom by toto mala rešpektovať aj súdna prax dovtedy, kým sa nezmení rozsah existujúceho zákonného poistenia, do ktorého by sa *expressis verbis* zahrnula aj náhrada nemajetkovej ujmy.

5. Nároky uplatnené žalobou žalovaná v 2.rade rozporuje i s poukazom na tú skutočnosť, že povinnosť poskytnúť zadosťučinenie podľa § 13 OZ je subjektívne spätá s tým, kto sa zásahu do týchto práv iného dopustil a jedná sa preto o výlučne osobnú povinnosť tohto subjektu, ktorá neprechádza na ďalšiu osobu. Ak by napriek vyššie uvedenému mal súd za to, že nemajetková ujma s použitím eurokonformného výkladu pojmu „náhrada škody na zdraví“ krytá povinne zmluvným poistením v zmysle ust. § 4 ods. 2 zákona o PZP a teda nemajetkovú ujmu je potrebné považovať v širšom ponímaní za škodu na zdraví, poukazujúc aj na osobitnú právnu úpravu premlčania nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi v ust. § 15 ods. 2 Zákona o PZP, je potrebné posúdiť, či predmetný nárok bol uplatnený včas a či bola dodržaná lehota na uplatnenie práva na náhradu škody. Poukázal na ust. § 15 Zákona o PZP, § 100 OZ, § 106 ods. 1 OZ. Aplikujúc uvedené ustanovenia OZ na súdnu vec je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že k úmrtiu A. B. došlo v deň dopravnej nehody, t.j. 17.6.2016. Odo dňa 18.9.2016 začala plynúť subjektívna premlčacia lehota a táto uplynula dňa 18.9.2018. Vzhľadom na to, že žaloba bola podaná na súde dňa 9.9.2019, je takto zrejmé, že v čase uplatnenia tohto nároku na súde márne uplynula a preto žalovaná v 2.rade dôvodne vznášajúc námietku premlčania žalobou uplatnených nárokov, teda žalobu z tohto dôvodu žiada zamietnuť.

6. Okrem vznesenej námietky absencie pasívnej legitimácie žalovanej v 2.rade v spore a námietky premlčania uplatnených nárokov, žalovaný v 2.rade namieta aj výšku uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú žalobcovia v 1.až 14.rade požadujú vo výške 20000 eur pre každého zo žalobcov, celkovo vo výške 280000 eur. Žalovaný výšku požadovanej nemajetkovej ujmy považuje za absolútne nedôvodnú, ako aj zjavne neadekvátnu, neprimerane vysokú a neopodstatnenú. Poukázal

na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 14Co/332/2007 v spojení s rozhodnutím NS SR č. 1Cdo/77/2009. Poukázal na § 13 ods. 3 OZ. Zároveň poukázal a upriamil pozornosť konajúceho súdu na to, že zo skutkového stavu zisteného v trestnom konaní vedenom pred tunajším súdom pod sp.zn. 4T/85/2017 vyplýva, že pri predmetnej dopr.nehode sa neb. A. B. viezol ako spolujazdec v osobnom motorovom vozidle riadenom žalovaným v 1.rade, pričom nebol pripútaný bezpečnostným pásom. Uvedená skutočnosť je zrejماً aj z relácie Okresného riaditeľstva PZ, ODI č.p. ČVS: ORP-758/1-VYS-MI-2016, zo dňa 18.9.2016, z ktorej vyplýva, že dňa 17.9.2016 okolo 18.00 hod. viedol vodič G. L., nar. XX.X.XXXX, bytom O. XXX osobné motorové vozidlo továrenskej značky Mercedes Benz C 200, EČ: K. XXXXX v pravom jazdnom pruhu po ceste II/555, kde v 8.km z doteraz nezistených príčin prešiel s vozidlom do protismeru, následne do pravého jazdného pruhu, kde zišiel mimo vozovku vpravo, pričom narazil do priekopy a následne sa v poli s vozidlom viackrát obrátil a vozidlo ostalo obrátené na streche, pričom počas nekontrolovateľného pohybu vozidla, z vozidla vypadol A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXX, ktorý utrpel zranenia, ktorým na mieste nehody podľahol. Poukázal na ust. § 8 ods. 1 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, kde niet pochyb, že bezpečnostné pásy chránia tak vodiča, ako aj spolujazdcov pred zraneniami spôsobenými prudkým posunom tela dopredu pri čelných zrážkach, pri náraze z boku, nepochybne pri prevrátení vozidla, ako aj pred vypadnutím z vozidla. Vychádzajúc z uvedeného je takto zrejماً, že nebohý A. B. konal v rozpore s právnymi predpismi, tým, že nebol v motorovom vozidle riadne pripútaný bezpečnostným pásom, čo spôsobilo jeho vypadnutie z motorového vozidla, pričom táto skutočnosť mala podstatný vplyv na rozsah zranení, ktoré pri predmetnej dopravnej nehode utrpel, ktorým na mieste podľahol. Poukázal na ust. § 441 OZ, kde nemajetkovú ujmu je potrebné považovať v širšom ponímaní za škodu na zdraví. Poukázal na rozsudok KS v Trnave č. 26Co/724/2015, zo dňa 31.10.2017. Zároveň poukázal na zákon č. 514/2003 Z.z. a ust. § 17 ods. 3 uvedeného zákona. Zároveň poukázal na ust. § 5 ods. 1 Zákona č. 215/2006 a § 12 ods. 2 Zákona č. 274/2017. Uviedol, že v r. 2016, kedy došlo k úmrtiu A. B. činila minimálna mzda sumu 405 eur, pričom 50-násobok tejto minimálnej mzdy predstavuje sumu 20.250 eur. Je zjavné, že žalobami požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 280000 eur takmer 14- násobne prevyšuje náhradu, ktorá súrne prináleží obetiam násilných trestných činov, pričom v danom prípade ide o nedbanlivostný trestný čin, pričom následkom je smrť a preto zastávali názor, že v takomto prípade nie je možné zaväzovať subjekty na úhradu súm mnohonásobne vyšších ako je tomu v prípade násilných trestných činov. Na podporu tejto argumentácie týkajúcej sa dôvodnosti aplikácie vyššie citovaných ustanovení zákona o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činnosťami, či zákona č. 514/2003 svedčí aj rozhodovacia prax súdov, z ktorej poukázali na aktuálne rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 13Co/424/2017, zo dňa 13.6.2019, v ktorom odvolací súd sa zhodol so súdom prvej inštancie pri použití predmetného zákona ako pomocného kritéria pri určení výšky nemajetkovej ujmy. Zároveň poukázal na ďalšie rozhodnutia KS v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/332/2007 v spojení s rozhodnutím NS SR sp.zn. 1Cdo/77/2009, rozhodnutia KS Trnava sp.zn. 11Co/90/2010 v spojení v spojení s rozhodnutím NS SR sp.zn. 4Cdo/139/2011, KS Bratislava sp.zn. 6C 111/2011 v spojení s rozhodnutím NS SR sp.zn. 3Cdo/228/2012 a ďalšie rozhodnutia krajských súdov. S poukazom na vyššie uvedené dôvody žiadal, aby súd žalobu voči žalovanému v 2.rade v celom rozsahu zamietol a priznal mu voči žalobcom v 1.až 14.rade náhradu trov konania, ktoré mu v súvislosti s týmto konaním vzniknú v rozsahu 100 %.

7. Z vyjadrenia žalovaného v 1.rade, došlého súdu dňa 8.6.2022 súd zistil, že požadované sumy nie sú dôvodné a riadne odôvodnené. Považoval ich preto za neprimerané, neuznal ich výšku. Je podľa jeho názoru nesporné, že súrodenci a svokrovci nebohého neutrpeli rovnakú nemajetkovú ujmu ako manželka, resp. rodičia nebohého. V žalobe chýba bližšie odôvodnenie výšky požadovaného odškodnenia. Nie je preto jasné z akého dôvodu požadujú všetci žalobcovia predmetné sumy a ako dospeli k tejto sume. Nie je bližšie špecifikované akým spôsobom, ktorému žalobcovi bolo zasiahnuté do jeho práv. Z vyššie uvedených dôvodov, preto namietal samotnú výšku. Bol toho názoru, že všetci žalobcovia boli smrťou nebohého dotknutí a vznikol im nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Poukázal na skutočnosť, že u nebohého bolo v trestnom konaní znalcami vykonávanými pitvu zistené v čase smrti ťažký stupeň opitosti. V čase nehody sedel na zadnom pravom sedadle. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Michalovce, č.k. 4T/85/2017-319, zo dňa 12.10.2017, kde na strane 4 sa uvádza, že z vykonaného dokazovania v prípravnom konaní, konkrétne z výpovede A. L. jednoznačne vyplýva, že obžalovaný kričal na nebohého poškodeného A. B., aby sa zapol bezpečnostným pásom, avšak je zrejماً, že tento jeho žiadosť ignoroval a v dôsledku toho konania nebohého došlo následne k jeho smrteľným zraneniam, ktoré neboli zlučiteľné so životom a v prípade, ak by poslúchol žiadosť obžalovaného, resp. aj sám bez tejto žiadosti by sa pripútal bezpečnostným pásom, tak k týmto smrteľným zraneniam nemuselo dôjsť, z čoho vyplýva, že aj samotný poškodený

má určité spoluzavinenie na smrteľných následkoch pri tejto dopravnej nehode, ktoré u neho nastali. Zároveň poukázal na skutočnosť, že je nesporné, že žalovaný v 1.rade mal uzatvorenú zmluvu o poistení zodpovednosti č. 8019100519 so žalovaným v 2.rade a preto v zmysle vyššie uvedeného je tento povinný uhradiť za žalovaného v 1.rade spôsobenú škodu. Poukázal na priamy nárok poškodených voči poisťovni a to § 15 Zákona o PZP. Poukázal na uznesenie NS SR sp.zn. 3Cdo/256/2012, ako aj na § 4 ods. 2 Zákona č. 381/2001 Z.z., § 797 ods. 2 OZ, § 5 ods. 1 písm. h/ Zákona č. 381/2011, § 4 ods. 3 uvedeného zákona. Zároveň poukázal na ust. § 438 ods. 1 OZ. Podotkol, že pasívna solidarita v danej veci tak nie je možná, lebo vo vzťahu žalobcu ku škodcovi a žalovanej poisťovni ide o dva rozdielne nároky. Poukázal na nároz NS ČR sp.zn. 25Cdo/895/2008, ako aj rozhodnutie NS ČR sp.zn. 25Cdo/499/2002. Zároveň navrhol, aby súd zaviazal na náhradu škody žalovaného v 2.rade a žalobu voči žalovanému v 1.rade, ako osobu poisteného zamietol. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania od žalobcov v 1.až 14.rade v pomere 100 %.

8. Z vyjadrenia žalobcov, došlého súdu dňa 22.8.2022 /čl. 149/ súd zistil, že žalobcovia trvajú na podanom návrhu v celom rozsahu. Nemajetková ujma a príčinná súvislosť, kde žalobcovia k zodpovednosti žalovaného v 2.rade poukazujú na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12 z 24.10.2013, v ktorom Súdny dvor vyslovil, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1,2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.5.2005 a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Poukázali na § 4 ods. 1 Zákona o PZP, zároveň poukázali na rozhodnutie NS SR sp.zn. 6 M Cdo 1/2016 z 31.7.2017. Zároveň rozobrali výklad pojmu škoda vychádzajúcich z textu Zákona o PZP (gramatický výklad), resp. výklad vychádzajúci výlučne z ustanovení O. z. o zodpovednosti za škodu. Rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely zodpovednostného zákona je pritom aj ústavne konformným, pretože zmierňuje, resp. odstraňuje disproporciu medzi zákonným úrazovým poistením, t. j. poistením pri pracovných úrazoch a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla, ustanovenie § 94 zákona č. 461/2003 Z.z.. Pri výklade pojmu škoda pre účely ZoPZP treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Zodpovednostný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené t. č. platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel . Žalobcovia o premlčaní ich nárokov boli toho názoru, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy sa nepremičuje podľa ustanovení § 106 ods. 1 OZ., ale poukázali na ustálenú prax súdov napr. rozhodnutie NS SR sp.zn. 2Cdo/278/2007, podľa ktorej sa právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote podľa § 101 OZ a plyní odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Zároveň poukázali na skutočnosť, že žaloba je podľa nich dôvodná a navrhli, aby súd po vykonanom dokazovaní vyhovel žalobnému návrhu v celom rozsahu a priznal žalobcom trovy konania v rozsahu 100%.

9. Súd vykonaným dokazovaním zistil tento skutkový stav:

10. Dňa 17.9.2016 v čase okolo 18.00 hod. došlo k dopravnej nehode, kde žalovaný v 1.rade riadil osobné motorové vozidlo zn. Mercedes Benz C200 CDI, ev. č. K. po ceste č.II/555 v smere od obce Palín na obec P. C., N. K., rýchlosťou 141-144 km/h, pričom sa nevenoval plne riadeniu vozidla a situácii v cestnej premávke a pri prejazde ľavotočivej zákruty v dôsledku rýchlosti vozidla a nezvládnutého smerového ovládania vozidla dostal šmyk, zišiel mimo vozovku vpravo, kde sa s vozidlom viackrát prevrátil a vozidlo zostalo stáť v poli na streche. Pri dopravnej nehode spolujazdec, nebohý A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom H. Q. XXX, N. B. utrpel smrteľné zranenia - mnohopočetné poranenia životne dôležitých orgánov, a to pomliaždenie pľúc, pomliaždenie pečene, natrhnutie steny vzostupnej časti srdcovnice so zakrvácaním do osrdcovníkového vaku a iné zranenia.

11. Z rozsudku Okresného súdu Michalovce, zo dňa 12.10.2019, č.k. 4T/85/2017 súd zistil, že obžalovaný G. L. bol uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1,2 písm. a/ Tr.zákona z

prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr.zák. a bol odsúdený k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 36 mesiacov, s podmieneným odkladom a určenou skúšobnou dobou s probačným dohľadom v trvaní 42 mesiacov. Zároveň mu bolo prikázané sa ospravedlniť poškodeným G. B., manželke nebohého, A. B., A. L., K. L. do 2 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia za trestné činy a bol mu uložený zákaz činnosti riadiť motorové vozidlá všetkého druhu 48 mesiacov a bolo rozhodnuté o nahradení škody zdravotným poisťovníam a sociálnej poisťovni.

12. Z rozsudku Krajského súdu v Košiciach, zo dňa 5.3.2018, č.k. 8To/142/2017-341 súd zistil, že bol zrušený horeuvedený rozsudok prvostupňového súdu a obžalovanému G. L. bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov nepodmienečne. Bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, uložený mu bol trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá všetkých druhov na dobu 4 rokov.

13. Z výpovede žalovanej v 3.rade, manželky nebohého A. B., /č.l. 179/ súd zistil, že nebohý si stále hľadal robotu, aby zarobil pre deti nejaké peniaze, nakoľko majú 3 deti. Keď robili, tak si aj vypili, inak nepil, inak len keď vypili ostatní. Dňa 16.9.2016 ráno o 8.00 hod. odišiel, nakoľko po neho prišiel G. L. a večer o 7.00 hod. sa mali vrátiť, ale pred siedmou alebo skôr jej volali, čo sa stalo. Stala sa havária, išla do nemocnice do Michaloviec, kde jej povedali, že jeden z nich zomrel, že je to B., aj otec aj syn sa volali A., takže nevedeli, ktorý zomrel. Pred nehodou bolo u nich všetko v poriadku, staral sa spolu s ňou o deti, pomáhal jej, všetko, ako správny manžel. Na deti to vplývalo veľmi zle, stále sa na neho vypytovali, pozerali na fotky, kedy sa vráti a tak je to aj doteraz. Manželstvo im fungovalo normálne. Má 3 deti, nedokáže nikde pracovať, lebo je po psychickej stránke chorá. Keby niekde robila, stále jej príde zle, začne jej silno búšiť srdce, alebo chrbtica, berie lieky, nevládze nikde pracovať. Zdravotné problémy začala mať až po smrti manžela. Manžel pred smrťou nepracoval, príležitostne si zarábala peniaze.

14. Z výpovede A. B., sestry nebohého A. B., /č.l. 182/ súd zistil, že bola toho času v Anglicku, ako brat zomrel. Dozvedela sa to od mamy, ktorá jej zatelefonovala. Prišla domov lietadlom, mama bola celkom šokovaná, švagriná takisto, sestry, brat, takisto všetci boli šokovaní, čo sa stalo, že im odišiel brat. Mama to zle psychicky znášala, švagriná takisto. Otec ani nevedel, že syn zomrel. Otec sa psychicky zrútil, nevnímal nikoho, ako aj matka.

15. Z výpovede žalobkyne v 14.rade N. M., svokry nebohého, /č.l. 185/ súd zistil, že so zaťom mala dobrý vzťah, bol najlepší zať akého mala. Dcéra, vnúčatá veľmi trpia, nemajú kde bývať, nemajú dom, u nej sú v jednej izbe. Zobrala na seba pôžičku, aby dcére pomohla. Manžel je chorý, nevládze. Zať bol dobrý človek, chodil k nim niekedy aj prespávať na mesiac. Takého zaťa akého ona mala, nemal nikto. S dcérou žili dobre, chodil do práce, zarábala peniaze, stále zarobil 100 alebo 50 eur. Tých 20000 eur, ktoré požadujú, ich z biedy nevyvezie. Chcela by mať bytovku, bývanie pre syna. Ona nepotrebuje peniaze, ona potrebovala zaťa, aby žil a staral o dcéru a ich deti. Podľa ich názorov je 20000 eur suma primeraná potrebám.

16. Z ďalších predložených vyjadrení žalobcov, ktoré boli súdu predložené neboli podpísané, ako aj z predložených vyjadrení a vyhlásení overených nejakou pracovníčkou v Anglicku súd nemal preukázané skutočnosti, že tieto osoby samostatne podávali tieto vyjadrenia.

17. Ďalej z vyjadrenia A. B., žalobcu v 1.rade súd zistil, že nebohý bol jeho synom. Po nehode sa na nič nepamätal a následne sa dozvedel, že syn zomrel. Šoféroval žalovaný v 1.rade. Obaja s manželkou sa psychicky zrútili, dostal porážku. Chodí o paliciach, nevidí na oko. Momentálne u detí v Anglicku. S nebohým synom si navzájom finančne vypomáhali. Keď zarobil jeden peniaze, dal druhému a naopak.

18. Z výpovede žalobkyne v 2.rade D. B., súd zistil, že bola matkou nebohého. Dňa 17.9.2016 išli do Bežoviec robiť spolu s manželom, kde následne vo večerných hodinách sa dozvedela, že syn zomrel. Bola ako šialená, zošokovaná, išli do nemocnice, kde zistili, že syn nežije. Pred úmrtím syna boli vzťahy veľmi dobré. ??? sú stále rovnaké ako predtým. Finančne podporujú nevestu, ako aj synove deti. Uviedla, že syn nemal pred nehodou, v čase nehody žiadny príjem, nevesta brala materskú a rodinné prídavky na syna.

19. Z výpovede žalobcu v 10.rade J. B. súd zistil, že je bratom nebohého. Mali spolu veľmi dobrý vzťah. Dozvedel sa, že brat zomrel. Podľa neho suma 20000 eur je primeraná a ktorá ani táto nestačí na pokrytie???. Tieto peniaze by dal manželke nebohého a jeho deťom.

20. Z výpovede žalovaného v 1.rade G. L. súd zistil, že v prvom rade sa ospravedlnil žalobcom ešte raz. Bolo mu veľmi ľúto, čo sa stalo, tá nehoda. Nechcel ho brať ani do práce, lebo mu stačilo dvaja ľudia, len ho presvedčili, aby ho zobral. Počas práce požívali alkoholické nápoje. On alkoholické nápoje nepožíval. Následne išiel odvieť po vykonaní práce brigádnikov domov. Kričal na nebohého, aby si zapol pásy, čo však nerešpektoval a po nehode z auta vypadol.

21. Zo záverečnej reči PZ žalobcov súd zistil, že žalobu považujú v plnom rozsahu za dôvodnú vzhľadom na existenciu nároku žalobcov na nemajetkovú ujmu za stratu svojho príbuzného. Ponechávajú na zvážení súdu upresnenie výšky nárokov vo vzťahu k žalovaným. Poukázali na skutočnosť, že žalovaný spôsobil dopravnú nehodu, za ktorú bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Michalovce, a teda je plne zodpovedný za toto konanie. Jednotlivý rodinní príslušníci opísali svoje pocity zo straty blízkeho či už pri výsluchoch pred súdom alebo v písomných podaniach. Trvajú na tom, že každému zo žalobcov, by mal súd priznať nemajetkovú ujmu vo výške 20.000,- Eur, avšak je na súde, aby túto sumu podľa jednotlivých žalobcov terminoval, determinoval.

22. Zo záverečnej reči žalovaného v 1.rade súd zistil, že trvá na tom, že žaloba nie je dôvodná. Žalobca si mal uplatniť nárok priamo voči žalovanej v 2.rade, teda poisťovni žalovaného v 1.rade. Nie je dôvod na zaviazanie žalovaného na plnenie, resp. na plnenie spoločne a nerozdielne so žalovanou v 2.rade. Žalovaný mal uzatvorené platné povinné zmluvné poistenie motorového vozidla č. 8019100519. Počas nehody nebol pod vplyvom alkoholu. Keďže žalobcovia opierajú svoj nárok o § 4 Zákona o PZP, podľa jeho názoru je potrebné aplikovať na tento prípad § 15 ods. 1 Zákona o PZP. To znamená, že si mali svoj nárok uplatňovať priamo proti poisťovateľovi. Skutočnosť, že žalovaný v 1.rade mal platné povinné zmluvné poistenie bola v konaní preukázaná a je nesporná. Taktiež namietal samotnú výšku a dôvodnosť uplatneného nároku a poukázal aj na čiastočné spoluzavinenie samotného poškodeného, ktorý bol v čase nehody v ťažkom stupni opitosti a nebol pripútaný bezpečnostným pásom. Žalobcovia v 7., 8., 11. až 13.rade podľa jeho názoru neuniesli dôkazné bremeno, nedostavili sa na pojednávanie, nepreukázali dôvodnosť svojho návrhu. Predložené listinné vyhlásenia považuje za nedôveryhodné a poukázal na to, že keď títo žalobcovia pociťujú podstatnú alebo nejakú ujmu, ktorá im vznikla smrťou nebohého, nestálo im za to, aby navštívili nejaký úrad a urobili hodnoverné písomné vyhlásenie, o ktoré by mohli opierať svoj nárok a ktorý by mohli predložiť hodnoverné súdu. Ďalej poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 16.10.2016 sp.zn. III ÚS 666/2016, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa Kooperatíva poisťovňa a v uznesení konštatoval, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopr.nehode. Ak jej náhradu na základe zodpovednosti poistného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Taktiež poukázal aj napr. na rozsudok KS Košice 3Cob/29/2020 zo dňa 16.6.2021, v zmysle ktorého bola na náhradu škody zaviazaná iba poisťovňa. Ak vo veciach náhrady tzv. majetkovej škody je žalovaná, a následne zaviazaná iba poisťovňa, je toho názoru, že aj v tomto prípade mala byť žalovaná len poisťovňa a zaviazaná na plnenie taktiež len poisťovňa. V obdobných veciach aj na tunajšom súde bola žalovaná zaviazaná na plnenie len poisťovňa, preto navrhol, aby súd žalobu žalobcu v 7.,8., 11., 12., 13.rade zamietol a aby na základe vyššie uvedených skutočností, súd v prípade ak žalobe vyhovie, zaviazal na náhradu škody priamo iba žalovaného v 2.rade a žalobu voči žalovanému v 1.rade ako osobu poisteného zamietol, resp. aby určil, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého za žalovaných. Zároveň navrhol, aby súd zaviazal žalobcov v 1.až 14.rade spoločne a nerozdielne na náhradu trov konania žalovanému v 1.rade v pomere 100 %.

23. Zo záverečnej reči zástupkyne žalovaného v 2.rade súd zistil, že žalovaná v 2.rade zotrváva na všetkých doterajších vyjadreniach a prednesoch učených v predmetnej veci, teda nepovažuje žalobou uplatnený nárok za dôvodný v celom rozsahu, poukazujúc na vykonané dokazovanie žalovaná teda trvá na tom, že povinnosť poskytnúť primerané zadostučinenie podľa ust. § 13 OZ, je vlastne sankciou osobne spätou s osobou, ktorá sa neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby dopustila, pričom táto osoba nie je totožná so žalovanou v 2.rade, nie je jej poisťovateľ. Z uvedeného dôvodu teda máme za to, že v danom prípade je daná pasívna legitímácia žalovaného v 1.rade. Žalovaná trvá na tom, že jej pasívna legitímácia nie je daná a v kontexte s doterajšími vyjadreniami, aj trvá

na vznesenej námietke premlčania v zmysle ust. § 106 OZ. Pokiaľ by súd mal za to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy možno považovať za eurokonformným výkladom za škodu, v takom prípade sa škoda premlčuje v 2-ročnej subjektívnej premlčacej lehote. Teda nárok uplatnený na súde nebol v čase uplatnenia nároku na súde lehota márne uplynula. Zároveň žalovaná v 2.rade trvá na tom, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe súdov SR platí, že v rozsahu v akom sa vzniku ujmy podieľalo konanie poškodeného, je vylúčená zodpovednosť toho, kto sa zásahu do osobnostných práv dopustil. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok NS SR 1Cdo/77/2009, zo dňa 27.10.2010 a preto na túto skutočnosť ako okolnosť, za ktorej k porušeniu práva došlo, musí súd z úradnej moci pri rozhodovaní o určovaní výšky primeraného zadostučinenia v peniazoch vychádzať. Aj keď právny zástupca, resp. žalobcovia tvrdia, že žalovaný v 1.rade vysoko prekročil rýchlosť pri predmetnej nehode, niet pochýb o tom, že poškodený neb. A. B. ako spolujazdec v osobnom motorovom vozidle, nebol pripútaný bezpečnostnými pásmi, pričom vzhľadom na tú okolnosť, že ostatní spolujazdci v motorovom vozidle pripútaní bezpečnostnými pásmi boli, máme za to, že nepoužitie bezpečnostných pásov sa s vysokou mierou podieľal na fatálnom následku predmetnej dopr.nehody, a to na smrti neb. A. B., ktorý vzhľadom na nepoužitie bezpečnostných pásov z motorového vozidla vypadol. Tak ako vyplynulo z dokazovania v tomto konaní, niet pochýb o tom, že žalobcovia nevedeli odôvodniť výšku požadovanej nemajetkovej ujmy a uvedenú výšku, ktorou žalobou požadujú priznať, všetci žalobcovia odôvodňujú tým, že uvedená suma by mala pomôcť manželke a maloletým deťom, pričom niet pochýb a treba mať na zreteli to, že manželka a maloleté deti sú samostatnými žalobcami v predmetnom konaní a svoje nároky si tou predmetnou žalobou uplatnili. Rovnako poukázala aj na rozhodnutie NS SR sp.zn. 5Cdo/265/2009, zo dňa 17.2.2011, v ktorom NS sformuloval komu patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch a okrem formulácie všeobecných kritérií naznačil, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy patrí len najbližším príbuzným, a to manželovi a deťom a ak ich niet, tak ich rodičom. Z uvedeného dôvodu a na základe vykonaného dokazovania je toho názoru, že žaloba žalobcov v 7. Až 14.rade nie je dôvodná. Títo žalobcovia v 7. Až 14.rade neunesli dôkazné bremeno na preukázanie opodstatnenosti uplatneného nároku, keďže sa jedná o výsostne osobnostné právo týchto žalobcov a žalobcovia sa na pojednávanie nedostavili. V zmysle teda predložených listinných dôkazov neuviedli žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie predmetného nároku a nehovoriac o tom, že samozrejme ani neodôvodnili výšku, ktorú uplatňujú. Pokiaľ teda z výpovede žalobcov v 1., 2., 3.rade vyplynulo, že priznaná nemajetková ujma by mala slúžiť na zabezpečenie maloletých detí a pozostalej manželky, vzhľadom na to, že smrťou neb. A. B. prišli o otca, manžela ako živiteľa rodiny, tak v tejto súvislosti zdôraznila a poukázala na to, že z výpovede žalobcov vyplynulo, že nebohý v čase dopr.nehody nikde nepracoval, bol nezamestnaný. Listinné dôkazy, ktoré boli predložené, ako sú fotografie mal.detí na cintoríne pri pomníku neb.otca, možno považovať na jednej strane možno za účelové, keďže určite niet pochýb o tom, že nie je bežnou skutočnosťou fotiť sa na cintoríne a pri pomníku, naozaj možno tieto fotografie považovať vyhotovenie týchto fotografií len za účelové na predloženie do súdneho spisu, pretože zrejme teda žalovaná nespochybnila tú skutočnosť, že manželka prípadne maloleté deti, spolu s maloletými deťmi teda navštevujú tak ako uviedli pri prípadných narodeninách alebo nedožítých narodeninách, alebo výročie smrti, alebo deň Všetkých svätých z piety z nebohému, ale maloleté deti si v takomto čase určite ani neuvedomovali a nemožno považovať za prirodzené, aby sa fotili pri pomníku a táto skutočnosť by nejakou významnou mierou mala ovplyvniť rozhodovanie súdu o výške nemajetkovej ujmy.

24. Právne súd vec posúdil takto:

25. Podľa c.1. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len ako „Dohovor“) každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

26. Podľa c.1. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a c.1. 19 ods. 2 Ústavy SR každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

27. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

28. Podľa § 13 ods. 1 až 2 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa doma mať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránila následky týchto zásahov a aby mu bolo dane primerané zadostučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo

postacujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená doľstojnosť fyzickej osoby alebo jeho važnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vyšku na náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na važnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

29. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

30. Podľa § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej "OZ"), fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevažky. Rovnako zodpovedá aj iný prevažateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevažateľ lietadla.

31. Podľa § 4 ods. 1 zákona zák. č. 381/2001 Z.z. o PZP, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevažkou motorového vozidla uvedené ho v poistnej zmluve. . Zák. č. 381/2001 Z.z. v ust. § 15 od 1.1.2002 zaviedol všeobecný priamy nárok poskodene ho na náhradu škody proti poistovateľovi zodpovednej osoby, preto v prípade škody spôsobenej prevažkou motorového vozidla si poskodeny možie vybrať, či nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi (poistene mu) alebo voči poistovateľovi, alebo voči obidvom súčasne. Vo vzťahu k poistovni ide o špecifické právo poskodene ho na výplatu plnenia za poistene ho škodcu a to vo výške (v tom rozsahu) v akom za škodu zodpovedá poistený škodca, pričom predpokladom vzniku povinnosti poistiteľa plniť, je preukázanie zodpovednosti poistene ho za škodu, ktorá poskodene mu vznikla.

32. Podľa ust. § 193 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako "CSP"), súd je viazaný rozhodnutím ústavne ho súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavne ho súdu alebo Euro pskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú za kladných ľudských práv a slobod. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spa chany trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitne ho predpisu, a o tom, kto ich spa chal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zaniku spoločnosti.

33. Zákon č. 381/2001 Z.z. v ust. § 15 ods. 1 zakotvuje tzv. priamy nárok poskodene ho, keď umožňuje poskodene mu uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poistovateľovi s tým, že poskodeny je tento nárok povinný preukázať.

34. V ust. § 4 ods. 2 písm. a) vyššie uvedeny zákon uva dza, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poistovateľ za neho nahradil poskodene mu uplatnene a preukázane nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

35. Ústavný súd ČR vo svojom náleze zo dná 01.03.2000, sp. zn. II ÚS 517/99 (aplikovateľne ho aj v podmienkach slovenskej právnej úpravy, ktorá bola v danom čase totožná s českou úpravou) interpretoval obsah práva na ochranu súkromia, poukazuju c na rozhodnutia Euro pskej komisie a Euro pskeho súdu pre ľudské práva, týkajúce sa interpreta cie a aplika cie čl. 8 ods. 1 Dohovoru (prípady O.). Podľa právneho ná zoru vyslovene ho v tomto náleze respektovanie súkromne ho života musí do určitej miery zahr náť aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, - súčasťou súkromne ho života je tiež rodinný život, zahr náju ci i vzťahy medzi blízkymi príbuznými.

36. Na základe uvedene ho možno uzavrieť, že ust. § 11 Občianskeho zákonníka chráni v rámci práva na súkromie aj právo na rodinný život.

37. Z tohto doľvodu súd na prvom mieste skúmal, či zo strany žalovane ho 1/ došlo k neoprávnenému zásahu do tohto práva žalobcov, ako aj či vzniknutá ujma je v pričínnej súvislosti s týmto zásahom a dospel k záveru, že tomu tak je.

38. Je nepochybne, že strata blízkeho človeka a v prejedná vanej veci možno hovoriť o najbližšej osobe, spôsobila pozostalým ujmu, pretože smrťou tejto najbližšej osoby stratili možnosť realiza

cie a ďalšieho budovania rodinného života spoločne s ňou, prisľi o možnosť rozvíjania dovtedy stabilných citových vzťahov, navždy prestali byť plnohodnotnou rodinou. Na tomto mieste sa žiada zdôrazniť, že rodina je jednou zo základných realizácií človeka a narušenie rodinného života tak môže mať ďalekosiahle dôsledky, presahujúce rámec jednej rodiny, keďže okrem iného, môže ročne negatívne a trvale poškodiť na psychiku niektorých jej členov. Ujma bola pritom vyvolaná smrťou, ktorá nastala v pričinnnej súvislosti so skutkom, ktoré ho sa dopustil žalovaný 1/ a za ktorý bol odsúdený. Tento skutok má pritom povahu neoprávneneho zásahu, aký má na mysli ust. § 13 Občianskeho zákonníka. Otvázkou neoprávnenej (protiprávnej) zásahu a pôvodcu tohto zásahu súd v tomto konaní neriešil, pretože k tomu nebol oprávnený. Podľa tretej vety § 193 CSP je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal. Na základe uvedeneho súd vychádzal z právoplatného rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 12.10.2019, č.k. 4T/85/2017, z ktorého vyplýva, že žalovaný 1/ spôsobil dopravnú nehodu, pričom v priamej pričinnnej a časovej súvislosti s touto nehodou utrpel príbuzný žalobcov zranenia, následkom ktorých zomrel. Z uvedeneho trestného rozhodnutia zároveň vyplýva aj príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného 1/ a smrťou príbuzného žalobcov, čím je daná príčinná súvislosť medzi týmto protiprávnym konaním (neoprávneným zásahom) a ujmou, ktorá vznikla jednotlivým žalobcom (v tejto súvislosti súd poukazuje na záver uvedený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk č. 22/79 na str. 194, podľa ktorého rozhodnutie o tom, že bol spáchaný trestný čin neznamená len konštatovanie zavineneho protiprávneho konania určiteho pachateľa, ale i záver o existencii pričinnnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a vzniknutou ujmou). V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že za osoby aktívne legitimované na podanie takejto žaloby považuje súd len žalobcov v 1/ až 6/ rade, ktorými sú konkrétne rodičia nebohého, manželka nebohého a jeho 3 deti.

39. Po zistení, že sa žalovaný 1/ dopustil neoprávneneho zásahu do práva žalobcov na súkromie (a v jeho rámci práva na rodinný život) a po konštatovaní vzniku ujmy na strane žalobcov sa súd, vzhľadom na obranu žalovaného 2/ zaoberal tým, či je v spore vecne pasívne legitimovaný aj žalovaný 2/. Súd pri tom dospel k záveru, že tomu tak je.

40. V danom prípade žalobcovia podali žalobu nielen voči pôvodcovi neoprávneneho zásahu, teda vinníkovi dopravnej nehody, ale aj voči poisťovní, s ktorou mal prevádzkovateľ auta, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda uzavreť záručné poistenie.

41. V tejto súvislosti žalovaný 2/ namietal, že v spore nie je vecne pasívne legitimovaný, pretože vnútrosťažný predpis, upravujúci zodpovednosť poisteného za škodu je zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorý v rámci svojich ustanovení o rozsahu nárokov, ktorých odszkodnenie poskytuje, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy neobsahuje. Je pritom nutné rozlišovať medzi škodou na zdraví a nemajetkovou ujmou, tak ako je potrebné rozlišovať medzi rozsahom povinnosti kryť poistením spôsobenú škodu pri dopravných nehodách (v zmysle motorových smerníc EÚ) a medzi rozsahom zodpovednosti za škodu, čo už je pojem vnútrosťažného práva, ktorý si členské štáty môžu upraviť rozdielne.

42. Pre vyhodnotenie dôvodnosti obrany žalovaného bolo preto potrebné vyhodnotiť, či dané ustanovenie umožňuje, aby žalobcovia od žalovaného 2/ úspešne žiadali náhradu nemajetkovej ujmy.

43. Možno pritom konštatovať, že táto otázka bola v podmienkach slovenskej judikatúry riešená rôzne. Ako príklad rozhodnutí, ktoré vychádzali z názoru, že náhrada nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nárokom, ktorý spada do poistného krytia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. možno uviesť uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III.U'S 666/2016 zo dňa 16.10.2016, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.03.2016, sp. zn. 21Co/60/2015 a zo dňa 29.03.2017 sp. zn. 2Co/258/2016, Krajského súdu Trnave sp. zn. 25Co/258/2016 zo dňa 29.03.2017, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/165/2017 zo dňa 25.08.2017, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/8/2017 zo dňa 30.11.2017, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/535/2015 zo dňa 02.11.2016, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/133/2016 zo dňa 15.03.2017, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/230/2015 z 21.09.2016. Z opáčného názoru vychádzali napríklad rozhodnutia

najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 168/2009 zo dňa 20.04.2011, sp. zn. 4Cdo 139/2011 zo dňa 30.10.2012, sp. zn. 3 Cdo 301/2012 zo dňa 31.03.2016, sp. zn. 7Cdo 80/2014 zo dňa 23.02.2017 a sp. zn. 8Cdo 219/2016 zo dňa 15.05.2017 a Krajské ho súdu v Žiline sp. zn. 7Co/161/2016 zo dňa 29.06.2016, Krajské ho súdu v Prešove sp. zn. 12Co/89/2013 zo dňa 26.06.2014, Krajské ho súdu v Žiline sp. zn. 9Co/176/2016 zo dňa 26.05.2016.

44. Vysššie uvedená dvojkoľajnosť v rozhodovaní danej otázky však bola následne odstránená tým, že v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky za rok 2018 bol pod č. 61 publikovaný rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31.07.2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, podľa ktorého škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spôsobená prevádzkou motorového vozidla.

45. Súadne rozhodnutie uverejnené vo vyššie uvedenej zbierke, má oproti rozhodnutiam, ktoré v takej zbierke publikované neboli, svoj osobitný význam. Nie je síce právne (de iure) záväzná, fakticky (de facto) má ale vysokú vecnú autoritu. I keď judikatuúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnou silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižších stupňov), ako aj v horizontálnej línii (medzi jednotlivými senátmi a kolegiami najvyššieho súdu navzájom). Medzi rozhodnutím nepublikovaným v Zbierke a rozhodnutím, ktoré bolo na podklade zákonom určenej procedúry navrhovania a schvaľovania osobitným orgánom najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke je podstatný rozdiel, keď nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu vyjadruje názor (väčšiny) členov senátu v individuálnej nišprejednávanej veci, názor vyjadrený v rozhodnutí publikovanom v Zbierke predstavuje zovšeobecňujúci názor (relevantnej väčšiny) kolegia najvyššieho súdu, ktoré tvorí väčšina senátov (rozsudok NS SR 7Cdo 1375/2015 zo dňa 23.08.2017).

46. Respektujúca vyššiu vecnú autoritu rozsudku Najvyššieho súdu SR z 31.07.2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016 oproti iným rozhodnutiam NS SR a krajských súdov SR, súd vyhodnotil otázku vecnej pasívnej legitimačie žalovaneho 2/ v spore o náhradu nemajetkovej ujmy žalobcov spôsobenej prevádzkou motorového vozidla poisteného u žalovaneho 2/ tak, že táto je daná a obrana žalovaneho 2/ v tomto smere je nedôvodná.

47. Po ustálení dostatku vecnej pasívnej legitimačie na strane oboch žalovaných sa súd zaoberal námietskou premlčania, ktorú vzniesol žalovaný 2/ odôvodňujúci tým, že ak žalobcovia tvrdia, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je nárokom, ktorý je možné vo vzťahu ku žalovanému 2/ subsumovať pod pojem škoda na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. a je teda pre účely posúdenia pasívnej vecnej legitimačie poisťovateľa škodou, je potrebné premlčanie posúdiť podľa § 106 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého dvojročná subjektívna premlčacia doba začala plynúť dňom, kedy sa poškodený dozvedel o škode a o osobe, ktorá za škodu zodpovedá, čo sa v danom prípade stalo bezprostredne po dopravnej nehode dňa 17.09.2016.

48. Súd vnesenú námičku premlčania vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože pre jej posúdenie bolo rozhodujúce vymedziť povahu žalobou uplatneneho nároku. Zo žaloby, ako aj z dopisov uvedeneho je zrejme, že uplatneným nárokom nie je nárok na náhradu škody, ale nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

49. Takáto ujma je síce nemajetková, ale právo na jej náhradu je osobné právo, ktoré má majetkovú hodnotu. Majetková povaha tohto práva určuje, že toto právo podlieha premlčaniu. Tento záver vyplýva z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, konkrétne z rozsudku NS SR sp. zn. 2Cdo 194/2011 zo dňa 27.11.2012, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov pod č. R 58/2014 a ktorého závery nasledujúcou súdnou praxou zmenené neboli, ale naopak z neho vychádzali (ako príklad súd uvažuje rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 187/2013 zo dňa 26.02.2016, či rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo 65/2013 zo dňa 28.05.2014, ďalej rozhodnutia NS SR sp. zn. 8Cdo/24/2017 zo dňa 29.11.2017 a sp. zn. 8Cdo 124/2017 zo dňa 18.08.2018). Taktiež súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 2299/2018-11 zo dňa 03.05.2018, ktorým bola zamietnutá sťažnosť, ktorú podala strana neu

špesťnať v dovolacom konaní vedenom na NS SR pod sp. zn. 8Cdo/24/2017, v ktorom najvyššii suť dospel k zaťveru, zťe nebolo na mieste sa odklonitť od zaťverov rozhodnutia R 58/2014.

50. Otaťzka dlťzky premlčacej lehoty a začiatku jej plynutia v prípadoch uplatnenia práva na náhradu nemajetkovej ujmy bola vyriesťenať ustaťlenou rozhodovacou praxou najvyššii ch sudnych autoriťt, konkrétne rozhodnutiami NS SR sp. zn. 2 Cdo/278/2007, 5Cdo/265/2009, 1Cdo/100/2009, 8Cdo/24/2017, 8Cdo/119/2017 a 2Cdo/194/2011- R 58/2014), podľa ktorých je premlčacia lehota, v ktorej je takyto typ nároku potrebneť uplatnitť, trojrocťnať (§ 101 Obcťianskeho zaťkonniťka) a začiiťnať plynutť dnťom nasledujuťcim po dni, kedy dosťlo k neopraťvneneťmu zaťsahu.

51. V tomto prípade k zťalobcami tvrdeneťmu neopraťvneneťmu zaťsahu do ich práva na suťkromie a v raťmci neho do práva na rodinnyť zťivot bolo zasiahnuteť smrťou ich príbuzného, ktorá nastala dnťa 17.09.2016, ktorá skutocťnosť nebola v konaní spornať a vyplýva z listiňn prílozťeny ch k zťalobe. Dnťom nasledujuťcim po smrti príbuznej zťalobcov, t.j. dnťom 18.09.2016 začala plynutť trojrocťnať premlčacia lehota a koniec lehoty tak pripadol na 18.09.2019.

52. Zťalobcovia podali zťalobu na suťde dnťa 09.09.2019. K podaniu zťaloby tak dosťlo v raťmci plynutia premlčacej lehoty. Suťd z tohto doťvodu vyhodnotil námietku premlčania vznesenuť zťalovany m 2/ ako nedoťvodnuť.

53. Nakoľko suťd uzavrel, zťe v spore suť pasiiťvne vecne legitimovaniť zťalovanyť 1/, aj zťalovanyť 2/ a uplatnenyť nárok nie je premlčanyť, tak v nadvaťznosti na to ich zaviazal na náhradu nemajetkovej ujmy zťalobcom v ich vzaťjomnom pomere spoťsobom, ktorý uviedli zťalobcovia v zťalobe, t.j. tak, zťe plneni m jedneťho z nich zanikať v rozsahu tohto plnenia povinnosť druheťho z nich.

54. Vykonany m dokazovani m hodnotiac doťkazy jednotlivo i vo vzaťjomnej suťvislosti suťd dospel k zaťveru, zťe zťaloba je cťiastocťne doťvodnať.

55. Medzi sporovy m stranami nebolo sporneť, zťe predmetneť motoroveť vozidlo, ktoreť riadil zťalovanyť 1/, a ktoreťho prevaťdzkou dosťlo k dopravnej nehode bolo povinne zmluvne poisteneť v zmysle zaťkona cť. 381/2001 Z.z. u zťalovaneťho 2/. Právy vztťah medzi zťalobcami a zťalovany m 2/ je zalozťenyť osobitny m zaťk. cť. 381/2001 Z.z., v ktorom zťalobcovia ako posťkodenii uplatňujuť vocťi zťalovaneťmu 2/ ako poistiteľovi zťalovaneťho 1/ nárok na náhradu poistneťho plnenia.

56. Na zaťklade toho ako a cťi m bola zťaloba zťalobkyne skutkovo vymedzená je zrejmeť, zťe v predmetnej veci sa zťalobcovia domaťhali náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za zaťsah do ich osobnostneťho na suťkromnyť a rodinnyť zťivot, ku ktoreťmu dosťlo v doťsledku dopravnej nehody zavinenej zťalovany m 1/. Zťalobcovia si nárok vocťi zťalovaneťmu 1/ uplatnili ako vodiciťovi motoroveťho vozidla, ktorý neopraťvnenyť zaťsah spoťsobil a neopraťvnene zasiahol do chraťneny ch osobnostny ch práv zťalobcov, vocťi zťalovaneťmu 2/ ako poistovateľovi v zmysle zaťk. cť. 381/2001 Z.z., ktorý za podmienok v nťom uvedeny ch a v rozsahu ni m urcťenom poskytuje posťkodenieťmu za poisteneťho náhradu sťkody podľa tohto zaťkona.

57. Obcťiansky zaťkonniťk a rovnako aj suťcťasnať civilistickať práva teoťria rozlišuje právo na ochranu osobnosti podľa ust. § 13 ods. 2 OZ a s ni m spojené právo na náhradu nemajetkovej ujmy a právo na náhradu sťkody v zmysle ust. § 415 - § 450 OZ. Odlisťnosť uvedeny ch dvoch insťtituťtov potvrdzuje aj samotneť znenie ustanovenia § 16 OZ, v zmysle ktoreťho, ak niekto neopraťvneny m zaťsahom do práva na ochranu osobnosti spoťsobiť ineťmu sťkodu, zodpovedá za nťu podľa ustanovenia tohto zaťkona o zodpovednosti za sťkodu. Uvedeny m ustanoveni m zaťkon pripuťsťťa kumulaťciu nároku na nemajetkovuť ujmu a nároku na náhradu sťkody, cťi m zdoťrazňuje ich vzaťjomnuť odlišnosť. Dťalsi m doťvodom, precťo práva teoťria striktne odlišuje právo na náhradu nemajetkovej ujmy a náhradu sťkody je ich pojmová a obsahovať odlišnosť. Osobnostneť práva predstavujuť absolúťtne subjektiiťvne práva, ktoreť prinaťlezia vyľucťne fyzicky m osoba m. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkoveť právo, ryťdzo osobnej povahy a je uťzko spaťteť s osobnosťou cťloveka a jej prejavmi. Nemajetkovou ujmu v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 OZ je takať ujma, ktorať sa premieta do psychickej sťfeťry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Takaťto ujma sa teda bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sťfeťry fyzickej osoby. Treba ju preto doťsledne odlišovateť od majetkovej ujmy, vraťtane ujmy na zdraví s majetkovy

mi do^sledkami a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy do^sledok za^sahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktoru^ sa na^hrada poskytuje podl^a iny^ch predpisov (§ 444 OZ).

58. Na za^klade zistene^ho skutkove^ho stavu je nesporne^, z^e v do^sledku dopravnej nehody dos^lo k za^sahu do osobnostny^ch pra^v z^alobcov v 1 a^z 6 rade na su^kromny^ a rodinny^ z^ivot. Zahynul ich otec, man^zel a syn, dos^lo k nezvratne^mu ukonc^eniu ich spoluz^itia, z^alobcovia v 1 a^z 6 rade utrpeli s^ok a traumy z na^hlej straty pre nich bli^zkej osoby.

59. Su^c^ast^ou su^kromne^ho z^ivota je nepochybne aj rodinny^ z^ivot, zahr^nu^aju^ci vz^ťahy medzi bli^zkymi osobami a preto res^pektovanie su^kromne^ho, teda i rodinne^ho z^ivota musi^ zahr^nat^ pra^vo na vytva^ranie a rozvi^janie vz^ťahov s d^als^imi l^udsky^mi bytos^tami, aby tak bolo moz^ne^ okrem ine^ho tiez^ rozvi^jat^ a napl^n^at^ vlastnu^ osobnost^. Zavinena^ smr^t bli^zkej osoby preto mo^z^e vzhl^adom k vza^jomny^m u^zkym a pevnym^ socia^lnym, mora^lnym a citovym^ va^z^bam^ predstavovat^ natol^ko za^vaz^nu^ nemateria^lnu^ ujmu pre rozvi^janie a napl^n^anie osobnosti pozostale^ho, z^e mo^z^e byt^ kvalifikovana^ ako ujma zniz^uju^ca jeho do^stojnost^ c^i va^z^nost^ v spoloc^nosti (por. na^lez U^stavne^ho su^du C^eskej republiky sp. zn. PL. U^S 16/04zo 4. ma^ja 2005). Z tohto pohl^adu ustanovenia Obc^i. za^konni^ka upravuju^ podmienky pre uplatnenie financ^nej satisfakcie za ujmu spoc^i^vaju^cu v za^sahu do osobnostny^ch pra^v v do^sledku smrti bli^zkej osoby. Strata bli^zkej osoby je pre va^c^s^inu l^udi^ tou najva^c^sou stratou, s ktorou sa mo^z^u vo svojom z^ivote stretnu^t^ (por. na^lez U^stavne^ho su^du C^eskej republiky sp. zn. I. U^S 2844/14 z 22. decembra 2015).

60. Predpokladom pre prisu^denie primerane^ho zadost^uc^inenia v pen^az^nej forme je nedostatoc^nost^ mora^lneho zadost^uc^inenia a vznik nemajetkovej ujmy. Ako uz^ su^d kons^tatoval v predcha^dzaju^cich odsekoch odo^vodnenia tohto rozsudku, z^alobcovia v 1 a^z 6 rade v danom pri^pade v pri^c^innej su^vislosti so za^sahom do ich pra^va na su^kromie utrpeli, a to v pri^c^innej su^vislosti s narus^enim^ psychicko-mora^lnej integrity a usmrtenim^ otca, man^zela a syna, nemajetkovu^ ujmu. V danom pri^pade sa su^c^asne javila su^du moz^nost^ priznania primerane^ho zadost^uc^inenia len v mora^lnej, nepen^az^nej forme ako zjavne nedostatoc^na^, a to najma^ vo vz^ťahu k nenahraditel^nosti straty jednej z najbliz^s^i^ch oso^b z^alobcov v 1 a^z 6 rade, pričom ujmu ty^mto vzniknutu^ nemoz^no plne nahradit^ ani pen^az^nou satisfakciou, ktoru^ za dany^ch okolnosti^ moz^no vni^mat^ len ako prostriedok slu^z^iaci k zmierneniu za^vaz^ne^ho dosahu protipra^vneho konania z^alovane^ho 1/, ked^z^e financ^ny^ ekvivalent za l^udsky^ z^ivot nie je moz^ne^ urc^it^.

61. Su^d tak vzhl^adom k vys^sie uvedene^mu dospel k za^veru, z^e uplatneny^ na^rok z^alobcov v 1. a^z 6. rade na na^hradu nemajetkovej ujmy v pen^az^nej forme je c^o do za^kladu dany^, av^sak pokiaľ ide o žalobcov v 7. a^z 14. rade, ich na^rok su^d považuje za nedo^vodny^y. Su^d sa v tomto smere stotoz^nil s tvrdenim^ zalovanej 2/, a teda, ze^ zalobcovia v 7. a^z 14. rade neuniesli do^kazne^ bremeno na preukazanie opodstatnenosti uplatnene^ho na^roku, ked^ze sa jedna^ o vysostne osobnostne^ pravo tychto zalobcov a zalobcovia sa na pojednavanie nedostavili. V ramci predlozeny^ch listinny^ch do^kazov neuviedli ziadne skutočnosti, ktoré by odo^vodňovali priznanie predmetne^ho na^roku a nehovoriac o tom, ze^ samozrejme ani neodo^vodnili vy^šku, ktoru^ uplatnuju^y. Po vyrie^šení tejto otaz^ky sa tak su^d zaoberal posu^denim^ otaz^ky primeranosti vy^s^ky pen^az^ne^ho zadost^uc^inenia voči žalobcom v 1. a^z 6. rade.

62. Za^kladny^mi krite^riami (§ 13 ods. 3 OZ) urc^enia vy^s^ky nemajetkovej ujmy v peniazoch v do^sledku neopra^vnene^ho za^sahu do pra^va na ochranu osobnosti, su^ za^vaz^nost^ vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktory^ch k porus^eniu pra^va dos^lo (ktore^ mo^z^u byt^ vy^znamne^ tak u osoby postihnutej ako aj u osoby, ktora^ neopra^vneny^ za^sah spo^sobila). V pri^pade zalobcov v 1. a^z 6. rade dos^lo k na^silne^mu pretrhnutiu citovy^ch va^zieb, vyply^vaju^cich z intenzity vz^ťahu so zomrelym^ danej ty^m, z^e is^lo o otca, man^zela a syna. Zalobcovia v 1. a^z 6. rade boli zasiahnuti^ stratou bli^zkej osoby, ktora^ im sp^sobila psychicku^ boles^t, ktora^ v pri^pade straty vel^mi bli^zkeho c^loveka je c^asto vni^mana^ ako neznesitel^na^, fyzicka^, obmedzuj^ca aktivity pozostale^ho, c^asto vyz^adu^ju^ca odbornu^ pomoc (v do^sledku dus^evne^ho ochorenia). Vzhl^adom na intenzitu tohto za^sahu a jeho nenapravitel^ne^ na^sledky je mora^lne zadost^uc^inenie nepostac^uju^ce.

63. Pri hodnoteni^ okolnosti^, za ktory^ch dos^lo k neopra^vnene^mu za^sahu su^d na strane z^alovane^ho v rade 1/ prihliadal ako na vy^znamnu^ skutoc^nost^, z^e v danom pri^pade is^lo na jeho strane o nedbanlivostne^ (neu^myselne^) konanie. Su^d pri u^vahe o vy^s^ke ujmy z^alobcov prihliadol na skutoc^nost^, z^e nebohy^ c^iastočne zapri^c^inil vznik ujmy, a to ty^m, že neb. A. B. ako spolujazdec v

osobnom motorovom vozidle, nebol pripútaný bezpečnostnými pásmi, pričom vzhľadom na tú okolnosť, že ostatní spolujazdci v motorovom vozidle pripútaní bezpečnostnými pásmi boli, a teda nepoužitie bezpečnostných pásov sa s vysokou mierou podieľalo na fatálnom následku predmetnej dopr. nehody, a to na smrti neb. A. B., ktorý vzhľadom na nepoužitie bezpečnostných pásov z motorového vozidla vypadol. Suď preto popri posudzovaní okolnosti neoprávneneho zašahu prihliadal na okolnosti na obidvoch procesných stranách, ako aj na tú skutocnosť, že nahrada nemajetkovej ujmy služí len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy tak, aby bol dosiahnutý účel tohto kompenzačného konania a žalobcovia neboli považovaní nadalej ako obeť porušenia dohovoru o ľudských právach (čl. 8 ods. 1) ako i listinných základných práv a slobôd (Ústavný zák. č. 23/1991 Zb. čl. 10 ods. 2 ako i porúčenia čl. 19 ods. 2 Ústavy SR).

64. Nahrada nemajetkovej ujmy nie je náhradou za život, služí len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy pričom je nepochybne, že žiadna suma priznaná v súdnom konaní nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenu ujmu, ani na to, aby nahradila ľudský život. Vyška náhrady je priznávaná súdmi na základe voľnej úvahy s prihliadnutím na základné kritéria, a to na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenejmu zašahu do osobnosti.

65. Napokon súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že pri stanovení penazného zadostučinienia platí v európskom deliktualnom práve zásada, že v prípade objektívne podobných ujmy, by sa mali priznávať porovnateľné sumy, keďže priznanie diametraľne odlišných výšok odszkodnenia v skutkovo a právne podobných prípadoch je nielen prejavom sudcovskej svojvoľie, ale i porušením práva poskodeneho (príp. sškodcu) na spravodlivý súdny proces. Vodiacími parametrami proporcionálne spravodlivého zadostučinienia je atribúť primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odszkodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odszkodneniu by sa poskodení mohli nadalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, vyška relutárnej (penaznej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a po sobiť na sškodcu likvidáčne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu (vysšie uvedení v danom prípade). V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že súd musí zohľadniť aj doterajšiu rozhodovaciu prax súdov pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecne súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatuře by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady (nálež ÚS SR sp.zn. III. ÚS 288/2017 z 6. decembra 2017).

66. Po zohľadnení uvedeneho vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy u žalobcov ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, súd priznal nemajetkovú ujmu vo výške tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku a v ostatnej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Súď považuje výšku náhrady nemajetkovej ujmy za primeranú a proporcionálnu náhradu strádaní žalobcov v 1 až 6 rade (resťitucnej podstaty relutárnej náhrady a jej vyrovnávacieho charakteru). Vyška priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch vo vzťahu k žalobcom v 1 až 6 rade nie je žiadnou hmotnou satisfakciou, ale určitým gestom slusnosti a spravodlivosti a v žiadnom prípade nemožné odciniť dopad tragickej udalosti, ktorá nastala následkom konania žalovaneho 1/. Vyška súdom priznanej sumy podľa názoru súdu nemožné viesť k neprimeranému obohateniu a nie je ani náhradou príjmu, je primeraná závažnosti vzniknutej ujmy a okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo a vo vzťahu k žalovaným nepo sobí likvidáčne.

67. V danom prípade u žalovaných 1/ a 2/ nejde o solidaritu v zmysle § 438 ods. 1 OZ, keďže nároky žalobcov v 1 až 6 rade voči žalovanému v 1 rade a voči žalovanému v 2 rade nemožno stotožňovať. Nárok žalobcov v 1 až 6 rade vyplýva z iného právneho titulu (u žalovaneho v 1 rade z jeho zodpovednosti za neoprávnený zašah) a u žalovaneho v 2 rade z jeho povinnosti poskytnúť plnenie podľa osobitného právneho predpisu (§15 ods. 1 ZP). V danom prípade tak nejde o neoprávnený zašah, ktorý by spôsobili spoločne obaja žalovaní, je však zrejmé, že žalobcovia v 1 až 6 rade nemožnú byť uspokojení so svojím nárokom od oboch povinných subjektov, a preto je možné zaviazat žalovaných na plnenie iba tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia aj povinnosť druhého z nich.

68. Podľa § 255 ods.1, ods.2 Civilného sporového poriadku súd prizná strane na ťhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd na ťhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na ťhradu trov konania právo.

69. Podľa § 262 ods.1, ods.2 Civilného sporového poriadku o nároku na ťhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštanície po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

70. V predmetnej veci išlo o konanie v ktorom výška plnenia závisí od úvahy súdu. Žalobcovia v 1 až 6 rade boli v konaní úspešní v časti základu nároku, pričom výška priznaného nároku závisela výlučne od úvahy a posúdenia súdu. Preto súd priznal žalobcom v 1. až 6. rade nárok na ťhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom pri ich vycíslení sa bude vychádzať z priznanej sumy. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Michalovce písomne v dvoch vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /odvolacie dôvody/ a čoho sa odvolateľ domáha /odvolací návrh/. Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.